

VARUSMIES RESERVILÄINEN VETERAANI

Panssari- mieskin tarvitsee erätaitoja

Panssarijääkäripataljoona aloitti hyökkäyksensä sateisen ja kole-an huhtikuun lopussa. Tavoitteeseen päästiin helposti vihollisen epäsuorasta tulesta huolimatta. Tykistön sirpaleet kuitenkin tuhosivat panssarijääkärien telttoja ja kamiinoita, joita oli kiinnitetty CV9030-rynnäköpanssarivaunujen takakansille. Lisäksi sirpaleet tuhosivat taistelupanssarivaunujen takalaatikoita ja miehistön tornien sivuille kiinnittämiä reppuja.

Mekanisoidun taisteluosaston panssarijääkärikomppania siirtyi marraskuisena maanantaina räntäsateen saattelemana seuraavalle toiminta-alueelle. Marssia varten panssarijääkärijoukkueiden kalustoajoneuvot oli sijoitettu huoltojoukkueen ryhmitykseen, joka pahaksi onneksi joutui vihollisen taisteluhelikopteriparin rynnäköön kohteeksi. Osa kalustoajoneuvoista tuhoutui.

Helmikuun kovien pakkasten aikoihin moottoroitu taisteluosasto sai viivytystehtävän ja komentaja päätti jättää panssaritiedustelujoukkueensa vihollisen selustaan tiedustelemaan ja johtamaan epäsuoraa tulta. Lehdetömien puiden ja lennokkitiedusteluhan vuoksi joukkueen sissitelttoja ei voinut pystyttää saatikka lämmittää.

Jokaisessa tapauksessa henkilöstöllä on suuria haasteita ylläpitää omaa toimintakykyään. Majoituskalusto voi tuhoutua tai vaurioitua vihollisen tules-
sa. Kalustoajoneuvot voivat juuttua kiinni, joutua odottamaan sulutteen raivaamista tai yksinkertaisesti eksyä. Olosuhteiden takia ei välttämättä voida lämmittää telttoja. Vaunumiehistön henkilökohtaiset varusteet voivat vaunun ulkopuolelle kiinnitettynä irrota tai tuhoutua taistelun tuoksina-
sa. Panssarijääkärit eivät juurikaan pysty ottamaan omia henkilökohtai-

CV9030-panssarivaunussa ryhmän telttakalusto on vaunun takakannella ja vaunumiesten varusteiden paikka on rungon varustelaatikossa. Kaikki tuhoutumisherkissä paikoissa. (kuva puolustusvoimat)

sia varusteita mukaan vaunuun. Pysytkö huolto toimittamaan polttopuita, lämmintä ruokaa tai uusia varusteita tuhoutuneiden tilalle? Jos pystyy, kuinka nopeasti? Odottavan aika on pitkä räntäsateessa kaikkien varusteiden ollessa litimärkinä...

Riippumatta tilanteesta, on vaunumiehistöjen ja panssarijääkäreiden ylläpidettävä toimintakykyään, jotta joukko olisi valmis seuraavaan tehtävään. Meidän ilmastomme on tunnetusti vaihteleva. Joinakin talvina ei nähdä lunta laisinkaan tietyillä alueilla ja joskus juhannuksena nautitaan lumisateesta. Haasteita siis riittää vuodenajasta riippumatta.

Ideaalisessa maailmassa aurinko paistaa aina, majoitusmateriaali pysyy ehjänä ja käyttökelpoisena, kalustoajoneuvot saapuvat oikeaan aikaan oikeaan paikkaan ja huolto pystyy toimittamaan lämmintä ruokaa, vettä ja polttopuita. Todellisuushan on yleensä jotain ihan muuta, Mr. Murphy pitää siitä huolen.

Tämän takia on panssarimiestenkin hallittava erä- ja selviytymistaitoja siinä missä tavallisenkin jalkaväen. On

osattava majoittua ilman telttaa jokaisena vuodenaikana, tehdä tuli tuules-
sa ja tuiskussa sekä tiedettävä, miten pysytään toimintakykyisenä minimaa-
lisella varustuksella.

Jokaisen vaunun kuljetuskapasiteetti on rajoitettu ja etusijalla luonnollisesti ovat ampumatarvikkeet, taisteluvälinemateriaali, vesi ja muu tehtävän toteuttamiseen tarvittava materiaali. Leopardien miehistö joutuu pitämään reppujaan tornin sivuilla, makuupussejaan ja joukkuemateriaaliaan takalaatikoissa. CV9030-kalustolla ryhmän telttakalusto on vaunun takakan-
nella sään armoilla vaunumiehistön varusteiden ollessa rungon varustelaatikossa, ja panssarijääkäreillä on penkeissään pienet varustepussit henkilökohtaiselle varustukselleen. BMP-2:een eivät vaunumiehistö tai panssarijääkärit saa juurikaan henkilökohtaisia varusteitaan, vaan lähes tulkoon kaikki joudutaan pakkaamaan kalustoajoneuvoon. MT-LB-kalustollakin reput kiinnitetään vaunun kylkiin tai pakataan kalustoajoneuvoon.

Näihin haasteisiin toimintakyvyn ylläpidon osalta voidaan panssari-

joukkojen osalta vastata kehittämällä sopivia toimintatapoja ja kouluttamalla niitä koko varusmiespalveluksen ajan. Lisäksi tulisi miettiä onko henkilökohtaisessa varustuksessa, vaunun varusteissa, ryhmä- tai joukkuemateriaalissa kehittämiskohteita.

Koulutus 2020 -koulutusuudistuksen mukaiseen alokaskoulutuskautteen kuuluu selviytymiskurssi, jonka tavoitteena on opettaa mm. majoittuminen teltaan ja tulenteko. Tällä kurssilla olisi mahdollisuus opettaa perusteita erätaidoista, joita syvennetäisiin myöhemmissä harjoituksissa. Tärkeintä olisi tämänkin aiheen osalta jatkaa nousujohteista koulutusta koko palveluksen ajan. Taisteluharjoituksissa voisi esimerkiksi välillä käskää kalustoajoneuvon kuljettajan ajamaan tarkoituksella harhaan tai kuvaamalla muuten majoitusmateriaalin käyttökelvottomaksi. Kasarmiviikoilla joukko voisi esimerkiksi majoittua yhtenä yönä tilapäismajoitteissa lähiharjoitusalueella. Kouluttajalta tämä ei vaatisi juurikaan ylimääräistä työpanosta. Tarvitsisi ainoastaan suunnitella, missä harjoituksissa voitaisiin ohessa harjoitella tilapäismajoitteiden rakentamista ja muita erätaitoja.

Tällaisen nousujohteisen erätaitojen koulutuksen ensimmäinen askel olisi kehittää kantahenkilökunnan osaamista. Kadettikoulun ensimmäiset kaksi vuotta ennen aselajiopintojen alkua olisivat luonnollinen paikka kouluttaa tuleville luutnantteille rautainen osaaminen erä- ja selviytymistaidoista. Aliupseereille luonnollinen paikka olisi yhteisten opintojen aikana Maasotakoululla.

Nykyisiin taistelumuonapakkauksiin tarvitaan lämmintä vettä ruuan valmistamista varten. Ruokien valmistus onnistuu kyllä kylmälläkin vedellä, mutta se vaatii huomattavasti enemmän aikaa, eikä ole erityisen nautittava makuelämys. Panssarijoukoilla ei välttämättä ole sotavarustuksessaan retkikeittimiä, joten lämmin vesi täytyisi saada muonituslämältä tai keittää avotulella. Olisi huomattavasti helpompaa, jos vaunujen varustukseen kuuluisi vedenkeitin. Tällöin ei tarvitsisi huolehtia retkikeittimistä tai niiden polttoaineista ja huolto voisi toimittaa pelkästään taistelumuonapakkauksia. Erityisesti talvella on tärkeä saada lämmintä vettä jatkuvasti. Riippuen vedenkeitimen mallista, voisi sitä käyttää myös lumen sulatamiseen.

Englantilainen yritys Electrothermal valmistaa panssarivaunuihin suunniteltuja vedenkeitimiä, joten meidän ei tarvitse keksiä pyörää uudestaan. Sama yritys valmistaa englantilaisissa ja amerikkalaisissa panssarivaunuissa ja panssaroiduissa ajoneuvoissa

MT-LB-vaunuissa henkilökohtaiset varusteet ovat sidottu vaunun sivuille. Miten varusteille käy kun vaunu joutuu tulituksen kohteeksi? (kuva puolustusvoimat)

olevat vedenkeittimet. Englantilaiset tajusivat vaunun varusteisiin kuuluvan vedenkeitimen hyödyt jo toisen maailmansodan loppupuolella.

Vedenkeitimiä olisi hyvä olla jokaisessa rynnäköpanssarivaunussa, mutta panssarivaunujoukkueelle riittäisi yksi tai kaksi keittintä. Rynnäkövaunujen keittimillä pitäisi pystyä keittämään vettä myös panssarijääkäreille, mutta vaunujoukkueen pienemmän miesvahvuuden vuoksi jokainen vaunu ei välttämättä tarvitsisi omaa keittintä.

BMP-2- ja CV9030-kalustossa on vesiastiat sijoitettu järkevästi vaunujen sisäpuolelle, mutta Leopard-kalustolla vesiastiat ovat tornien takalaitikoissa. Tämä on talvella ongelma, sillä mikään ei estä niitä jäätymästä. Siksi Leopardeihin tulisi rakentaa sisälle telineet vesiastioille. Mahdollisia paikkoja olisivat lataajan verkkohäkki tai ajajan tilaan rungon ammustelineen vieressä. Varsinaista telinettä ei lataajan verkkohäkkiin välttämättä tarvitse edes rakentaa, sillä vesiastian saa kiinnitettyä suojaverkkoon irtohihnoilla.

Jokaisella panssarijääkäriellä on taistelijan ensiapusarjassaan tai taistelupelastajan lääkintäsarjassa avaruuskakana, jolla pystyy tarvittaessa majoittumaan maastoon. Avaruuskakan kanssa nukkuminen voi olla miellyttävä tai erittäin epämiellyttävä kokemus, riippuen siitä onko sitä harjoiteltu aikaisemmin. Vaunumiehistöllekin tulisi olla aina mukanaan ensiapusarja ja siten myös avaruuskakana. Pelkän avaruuskakan kanssa voi majoittua kirkkaalla säällä, mutta sateessa tai tuulella olisi hyvä olla myös erillinen sääsuoja. Tätä varten vaunujen varusteisiin voisi lisätä laa-

vukankaan. Valmiin laavukankaan kanssa tilapäismajoitteen voi rakentaa minuuteissa, kun taas Taistelijan oppaan ohjeistaman havulaavun rakentamiseen menee kymmenistä minuuteista tuntiin. Laavukangasta pystyy ja kannattaa käyttää sääsuoja, vaikkei joukko olisikaan majoittumassa. On mukavampaa syödä tai huoltaa aseita sateelta suojassa kuin kärvistellä sään armoilla.

Panssarivaunujen varustukseen kuuluu lapio tai useampi, joilla pystyy kenttälapioita paremmin rakentamaan talvella lumikieppejä tai -kammeja. Molemmat ovat talvella oikeastaan ainoita tapoja majoittua, jos käytössä ei ole teltaa tai makuupusseja. Rakentamalla hyvän lumikammin ja kasaamalla riittävästi havuja makuualustaksi, pystyy siellä avaruuskakan kanssa majoittumaan pakkasella. Lumikiepin tai -kammin rakentamista kannattaa harjoitella valvotuissa olosuhteissa. Tositilanteessa harjoitteluun ei välttämättä ole aikaa, sillä hypotermia on todellinen uhka.

Edellä esitin muutamia esimerkkejä, miten panssarijoukkojen valmiuksia säilyttää toimintakykyään huonoissa olosuhteissa voisi parantaa. Ei pidä tuudittautua ajatukseen aina käytössä olevasta sissi-, ryhmä- tai puolijoukkueteltasta, johon on sylitolkulla kivia polttopuita. Eikä luottaa sokeasti huollon toimivuuteen. Sillä vaikka huolto tekisi kaiken täydellisesti, ei se olosuhteiden takia välttämättä ole oikeassa paikassa oikeaan aikaan. On mietittävä valmiiksi vaihtoehtoisia ratkaisuja tilanteisiin, joissa kaikki ei mene suunnitelman mukaan.

Erätaitojen osaamista ei mitata kuusiin kesäpäivinä auringon paistaessa, niiden osaaminen mitataan juuri

silloin kun kaikki muukin on huonosti ja aikaa ei olisi yhtään tuhlettavaksi. Harjoittelu on parasta toteuttaa osana normaalia taistelukoulutusta, jotta toiminta tilapäisvälineillä olisi mahdollisimman luontevaa.

Maavoimien iskukykyisimpien joukkojen tulee säilyttää toimintakykynsä jokaisena vuodenaikana olosuhteissa riippumatta. Erätaitojen osaaminen ja siihen liittyvä materiaalin kehittäminen on pieni, mutta tärkeä osa operatiivisten joukkojen suorituskyvyn ylläpitoa. Toivottavasti tämä kirjoitus herättää keskustelua aiheesta, josta ei normaalisti juurikaan puhuta. Erätaidot on normaalisti nähty Puolustusvoimissa vain tiedustelijoille ja sisseille kuuluvana asiana, vaikka todellisuudessa niitä tarvitsevat kaikki aselajista riippumatta.

Janne Kankkunen
Kirjoittaja palvelee Kymen Jääkäripataljoonassa.

Jokaisen suomalaisen sotilaan tulee hallita tulenteko huonoissakin sääolosuhteissa. (kuva puolustusvoimat)

L-PELTI ky

p. 0400 712 906
Pietiläntie 7, Hämeenlinna

KYMENLAAKSON TILINTARKASTUS OY

TILINTARKASTUSYHTEISTÖ
Mikkosentie 12, 04600 Mäntsälä
Puh. 0400 712 626

Jaakko Jut
KOOTUT TEOK

*"Kun ruumis
on väsynyt,
rasita mieltä."*

– Hattulan kunnan kulttuuripalvelut –

hattula.fi
suomen kielen kunta.

LUOTETTAVAA JA MONIPUOLISTA MUUTTOPALVELUA – laadukkaasti tarpeidenne mukaan tehtynä!

- ✦ kotimuutot
- ✦ yritysmuutot
- ✦ muuttosiivoukset
- ✦ pienet pintaremontit
- ✦ muuttotarvikkeet sekä
- ✦ varastointipalvelut

Ota yhteyttä – annamme mielellämme tarjouksemme!

050-368 6893 (Marko)
myynti@laatumuutot.fi • www.laatumuutot.fi
Facebook@/Hämeen Laatumuutot Oy

**HÄMEEN
LAATUMUUTOT**